

విడవమెట్టు

శ్రీమతి ఎచ్. కావేరిబాయి గారు, బి. ఎ; యల్. టి.

౧

దేశోగ్యమైనను, వ్యాధియైనను, మనస్సుయొక్క స్థితి ననుసరించి యుండును. వైద్యుల సేవలు శరీరసంబంధమైన చిహ్నములను బట్టి రోగచికిత్స చేయుదురు. నాపద్ధతి యేమనగా ముఖిలక్షణములను చూచి, వ్యాధికి మూలకారణమును, తెలిసికొనుట.

నాకు లండన్ నగరమందు గొప్ప ప్రాక్టీస్ (Practice) కలదు. ఆ సేవలు దినదినము రోగనివారణ నిమిత్తము, నాయుద్దకు వచ్చుటచే నొక వాడైనను నాకు విశ్రాంతికలుగుట కాస్పదము లేకుండెను. ఇట్లు పెక్కుకాలము గతించినప్పటికి కొంత విశ్రమము పొందినంగాని నాదేశోగ్యము నశించునని, భయపడితిని. లండన్ నగరమందు నాకు నిశ్చింత యుండదని తలచి యూరప్ ఖండములోని యితర స్థలములను చూడవలెనని నిశ్చయించితిని. ఇట్లుండ మనోహర విహారాల్లమై ప్రయాణము చేయువారికి యేర్పాట్లు కలిగిన నావయొకటి బయలుదేరుటకు సిద్ధముగా నుండెను. ఆ యోడలో నాశోక స్థలము నేర్పాటుచేసికొంటిని.

మేము బయలుదేరి యుత్తరముద్రముమీద ప్రయాణము చేయుచుండగా కెరటుములు, కుషానులచే పడవ యధికముగా నూగుచుండెను. సముద్రవ్యాధిచే పీడితులమై మేము మా క్యాబిన్ (Cabin) లను వదలవలసిమి. పిమ్మట బాల్టిక్ (Baltic) ప్రవేశింపగానే నార్వే (Norway) తీరపు చీలికల, ద్వీపములవధ్య సముద్రము సరోవరమువలె నునువుగానుండెను. హాయిగా నుండుటచేత క్యాబిన్లనుండి డెక్ (Deck) మీదకు వచ్చి తిరుగుచుంటిమి. మాతోడి ప్రయాణికు లెవ్వకెవ్వరో చూచుకొనుచు; సముద్రమును, ద్వీపములను, నార్వేతీరమును, పరీక్షించుచు కాలము గడుపుచుంటిమి.

ఎచ్. కావేరిబాయి గారు ముగా నూగుచుండెను. సముద్రవ్యాధిచే పీడితులమై మేము మా క్యాబిన్ (Cabin) లను వదలవలసిమి. పిమ్మట బాల్టిక్ (Baltic) ప్రవేశింపగానే నార్వే (Norway) తీరపు చీలికల, ద్వీపములవధ్య సముద్రము సరోవరమువలె నునువుగానుండెను. హాయిగా నుండుటచేత క్యాబిన్లనుండి డెక్ (Deck) మీదకు వచ్చి తిరుగుచుంటిమి. మాతోడి ప్రయాణికు లెవ్వకెవ్వరో చూచుకొనుచు; సముద్రమును, ద్వీపములను, నార్వేతీరమును, పరీక్షించుచు కాలము గడుపుచుంటిమి.

ఒక క్యాబిన్ నుండి యొక మంచము మోసికొని రాబడెను. ఆ మంచముమీద మిక్కిలి సౌందర్యవతియై పందొమ్మిదియేండ్ల వయసుగల బాలిక యొకరు రోగివలె పడియుండెను. నడుమును

యువతికరీరము కప్పబడియుండెను. ఆమెను మోసికొనివచ్చి యామె కృపచారములు చేయుచుండిన స్త్రీ యొక ఇంగ్లీష్ రెడ్ క్రాస్ నర్స్ (English Red Cross nurse) వలెనుండెను. ఈమెయందు కళావిహీనత కలిగియుండుటయేకాక ముఖము ముడుచుకొన్నట్లుకూడ కనబడెను. బాలిక యెవరిని గమనింపక నీటిపంక చూచుచుండెను. నేను కొంతయూగి రోగివైపుచూచితిని. ఆనేను లట్లే చేసిరి. దాది నావంక క్షణమాత్రము చూచెను. అయితే నాయాపునందు కారణములేని పగయు, శ్రోధమును కనబడెను. నేను నడచుట వరల వారంభించితిని. చీకటిపడగానే రోగిని దాది లోనికి కొనిపోయెను.

రెండవదినముకూడ చల్లనిగాలి కొరకు డెక్ మీదకు సాయంసమయమున వస్త్రమి. రోగిని, దాది మంచము మీద తీసికొనివచ్చెను. వారు తెలిసికొనకుండునట్లు నేను షికారు చేయుచు వారిని గమనించుచుంటిని. గులాబినమ్మె గొను తోడుగుటవలన బాలికరూపవిలాసములు మరింత లేజగిల్లుచుండెను. ఆమె యెప్పటి వలెనే పెదమొగముగా పరుండి యుండెను. ఆటు నిటు షికారచేయుచు నామె సమీపమున నొకగడియ నిలిచితిని. ఏవో వస్తువు లెచ్చుటకై దాది యామెను విడిచి వెళ్లియుండెను. రోగి చటుక్కున నావంకవత్తిరిగి యుట్టసెను:

“డాక్టర్ గారు! మీతో నొకరమాస్యము చెప్పవలెను. నన్ను మీరు పరీక్షించెదరా?”

“అమ్మా! నావకుచెందిన వైద్యులు మిమ్మును కనిపెట్టుచుండగా నన్ను పిలుచుట మంచిదా?” యంటిని.

“ఎందుచేత మీరు నాకు చికిత్సచేయరాదు?” అని ఆమె అనెను.

“అది ప్రొఫెషనల్ ఎటిక్వెట్ కాదం” టిని.

“ప్రొఫెషనల్ ఎటిక్వెట్ (Professional etiquette) అను దానినొకటి గట్టిగా పట్టుకొని మీ డాక్టర్లు మనస్సాక్షిలేనివారై యున్నారు. వ్యాధిగ్రస్తురాలైన యొక బీదబాలిక బాధయెట్లున్నను సరే, మీరు చూడకూడదా?”

“అమ్మా! నేనెట్లు చేయరాదు. అయితేమిమ్మును చూచుచున్న వైద్యులు నాసహాయము కొరిన యెడల నేను వారికి సలహానిచ్చెదను. కాని మీకేస్ (Case) నేను తీయకూడదు.”

“వారు కొర వెలవిచ్చినయెడల నన్ను పరీక్షించెదరా?” యని మరలనడగెను.

“వారు నాకు వెలవిచ్చి, నాతో నుండవలె” నంటిని.

“లేదు, మిమ్ములను నేను వంటరిగా చూడవలెను.”

ఇట్లు చెప్పువంతలో నర్సులిగివచ్చుచుండెను.

“ఆమెను గురించి మీరు బహుజాగ్రత్తగా నుండవలెను. ఆమెను తెలియని సంగతులుగాని, యామె కనిపెట్టని విషయములుకాని లేవు. మీ కట్టివాలో యామెగ్రహించి యున్న”దని బాలిక యనెను.

దాదినచ్చి పగతోనిండిన చూపుతోనన్నొక్కసారి చూచెను. నేను మరల షికారు మొదలుపెట్టితిని. కొంతసేపైన వెనుక పడవయావత్తు దీపములతో వెలుగుచుండెను. ఓడనాయకుడు, నతని భార్యయు, రోగి చెంత కుర్చీలమీద కూర్చుండి సంభాషించుచుండిరి. నన్ను చూడగానే వారు రోగికి నన్ను పరిచయము (Introduce) చేసిరి.

“మేమిద్దర మిదివరకే కలిసి సంభాషించి యున్నా”మని బాలిక చెప్పెను.

మేనుండరము కొంతకాలము కూర్చుండి మాట్లాడినపిమ్మట దాది రోగికి కాలుపకప్పి లోపలికి కొనిపోయెను. భోజనమునకు వేళయగుటచేత నందరయు చెదరిపోతిమి. నేను నాక్యాబిక్ లోకి వెళ్లి వస్తుములు

మార్పుకొని భోజనస్థలమునకు పోవుచుంటిని. బారిలో రోగిగది దాటవలసి వచ్చెను. అచ్చటికి వచ్చినప్పుడు గాలిపస్తువు వేస్ (Vase) వంటిదో క్రిందబడి పెళ్లుమని పగలిన శబ్దమువంటిది. అందుచే నోకొల రలుపు చెంత నిలిచితిని. ఎవరో యటు నిటు పరుగిడుటయు వెలుపల నోకరు నిలిచినట్లు గ్రహించి యిట్టవడక రలుపుసందులలో నుండి నన్ను చూచినట్లును తెలిసికొని నేను పొగిపోతిని. భోజనశాలకు వెళ్లుటకు నేను మెట్లు దిగుచుండగా రోగియాహారమును పళ్లెములో పెట్టుకొని దాని మెట్లెక్కించుచుండెను. అచ్చట మేమెదురుపడిన వెంటనే నన్నామె కన్నులెర్రజేసి చూచెను.

భోజనము ముగిసిపోయినట్లు పడుకొనుటకు పూర్వము చల్లనిగాలి ననుభవించుచు కొంతమంది డెక్ మీదనుంటిమి. నేను కట కటాలకు పట్టుకొని నిలిచి చీకట్లు క్రమ్మిన నీటిని, ఆ కాసమును చూచు చుంటిని.

“ఏమండోయి! నేను నేడనుండ, మీ వెంటరాకుండ మీరు వ్యాధిగ్రస్తురాలిని చూడనన్నారట కదా?” యని యొడవైద్యుడడిగెను.

“అది వాస్తవమే” యంటిని.

“మీ మీద గట్టి విశ్వాసమేదో యొకటి యామెను కలదు. పోనీ యామె కోరిక తీర్చరాదా?” యనెను.

“మీవెంటవచ్చి రోగిని చూచుటకు నాకభ్యంతరములే” దంటిని.

“నెండవ వారెవరు నుండరాదట. మీరు వంటిగా వెళ్లవలెనట. నాప్రాగ్గవని మీరాపెను తృప్తిపరచుదురుగాక” యని వైద్యుడు చెప్పెను.

“అందుకునేను సమ్మతింప”నని జవాబుచెప్పి ఆమెకేమి జబ్బుటారు?” అని ప్రశ్నించితిని.

“కాళ్లు పడిపోయినవి.”

“అది కుదురువా?” యంటిని.

“నాకేమియు నమ్మకము లేదు.”

“అయితే మీ బ్యాటరీ (Battery) నాకు వాడుకొనుటకు, దయచేసినయెడల నేనామెను పరీక్షించెదను.”

౨

అమరువాటి యుదయమున, దాని నాయొద్దకు వచ్చి, “మీ రాకకు రోగి సిద్ధపడియున్న” దనెను.

నేను బ్యాటరీ పట్టుకొని బాలిక గదిలోనికి వెళ్లితిని. నన్నెచ్చటికో క్యాబిణ్ నుండి పోవుచుండెను.

“ఒక నర్సయినను లేకుండ నేను మిమ్మును పరీక్షింపను. ఆమెను పిలువండి. బ్యాటరీనైనను నోకరు పట్టుకొనవలె” నని రోగిలో నేనంటిని.

“లేదండి నేను మీతో సంభాషించునప్పు డెవరు నుండరాదు. బ్యాటరీ తెచ్చితిరా? అయితే నాకేమి వ్యాధియు నెదరు?”

“మీ కేవ్యాధియు లేదు. ఇదంతయు నటన.”

“చూచితిరా! ఆమె నిశ్చయముగానే గ్రహించినది. ఒకమీదనున్నవారందరు నాకు జబ్బని నమ్మిరి. మొట్ట మొదటలోనే మీరు షికారుచేయుచు నావంకచూచునప్పుడు మీరునుట్లుకు సందేహపడి నట్లు చూచితి గ్రహించినది. ఆమె సామాన్యరాలు కాదు. మీరు బాగ్రతపడవలెను. మీరు నిజముగా

నా గుట్టు తెలిసికొంటేలో లేక మే నూరికే యనుమానపడిలిమో తేల్చుటకు మిమ్ములను వంటరిగా రమ్మ నుట" యని బాలికచెప్పెను.

“ఈ వేషము, ఈవటనఎందుకు” అని ఆమెనడిగితిని. ఆమె యిట్లుజవాబిచ్చెను.

“మేము రష్యాదేశస్థులము. మా తండ్రి జర్మనీలో గొప్పవర్తకుడు. ఆతనికిప్పుడున్నది కెండవభార్య. నా మారుటితల్లి పెట్టుశ్రమల నోర్వ లేక మాపెద్దతండ్రి దగ్గరకు తప్పించుకపోవలెనని మార్గము యూహించు చుంటిని. మాపెద్దతండ్రి బారుచక్రవర్తిగారి యాస్థానవైద్యుడు. ఆయన నొకసామంతరాజనుకొనవలసినదే. వైద్య శిఖామణియని యాయన కీర్తిపపంచకమంతట నిండియున్నది. మీకుకూడ తెలిసియేయుండును. ఆయన కొకగొప్ప లేబొరటరీ (Laboratory) యున్నది. క్యాన్సర్ (Cancer) వ్యాధికి మూలకారణము తెలిసికొనుటకు క్యాన్సర్ మైక్రోబ్లను పెంచుచుండును. ఎవరు బాగుచేయలేని రోగము నటించినచో మాపెద్దతండ్రియొద్దకు నన్ను పంపుదురని యూహించి యిట్లు వేషమువేసితిని. జర్మనీలో నెవరికిని నాబబ్బు కుదుర్చుట సాధ్యముకాకుండెను. అందుచేత దాదినిచ్చి నన్ను రష్యాకి వెళ్లుటకై సాగనంపిరి. ఇదిసంగతి.”

ఈ చరిత్ర కట్టుకథ నాప తోచెను. అయిన నామెకోరిక ప్రకారముగా నామె రహస్యము నెవరికి వెల్లడిచేయనని మాటఇచ్చితిని. ఓడవైద్యుడు నన్ను ప్రశ్నించి నప్పుడుకూడ నేదో యొకరీతిగా జవాబులు చెప్పితిని.

మాయోడ చివరకు సెంట్ పీటర్స్ బర్గ్ (St. Petersburg, now Leningrad) చేరెను. ఎప్పటి వలనే దిగిపోవువారు ఎక్కడివారు అదావిడి పడుచుండిరి. ఒకగొప్ప పరివారముతో నొక పెద్ద యధికారివంటి మహాపురుషుడొకడు పడవమీదకు వచ్చుచుండెను. ఆయన బాలికను కలిసికొని మద్దు పెట్టెను. పరివారపు వారందరు నటునిటుప రగులిడుచు బాలిక సామానులు యోడనుండి తీయుచుండిరి. దాది యొకయిసుపపెట్టెను బహుజాగ్రతతో మోసికొనివచ్చుచుండెను. కొంతదూరము వచ్చినతరువాత బరువుచేత కాబోలు పెట్టికిందపడి తెరచుకొని యందులోని కాగితములు చెల్లాచెదురుగా పడిపోయెను. ఆమె తొందరగా వానిని తీయుచుండెను. సహాయము చేయవలెనను యూహతో నేను కొన్ని కాగిత ములను తీసితిని. తక్షణమే పట్టరాని కోపముతో నాచేతినుండి వానినీడ్చి గట్టిగా లాగుకొని పగతో నిండినచూపు నామీద నొకగడియ నిలిపెను.

ఇనుపపెట్టెలో విలువగల సాములు లేకుండ కాగితములుండుట యాశ్చర్యముగా నుండెను. మఱియు దాది వాదగర్హించి తీసికొనునంతలో నొక కాగితముమీద బాలికవేషము చూచితిని. ఆమె నాతో చెప్పినవేదికాదు. దానిమీద “ఓల్గా” అనియుండెను. ఆపత్రములనుగురించి నేనాలోచించు చుండగా రోగి నన్నునీకీచి తన పెద్దతండ్రికి ఇంట్రడ్యూస్ చేసెను.

అనుహాపురుషుడు మిక్కిలి సంతసించినవానివలె నన్ను పొగడి యారాత్రి వారిభవనమున విందార గింప కోరెను. నేనెన్నివిధములుగా వెళ్లకుండునట్లు ప్రయత్నించినను వ్యర్థమయ్యెను. బాలికకూడ బ్రతిమాలుచుండెను.

“డాక్టర్ హాలిఫాక్స్ గారు మిప్రఖ్యాతి నేను వినియుండలేదా? ప్రసిద్ధిగాంచిన వైద్యు లిద్దరు కలిసికొనినప్పుడు—నాయంట మీకు గౌరముజరుగకతప్పదు. నాలేబొరేటరీని గురించి మీరు వినియే యుండురు. నేను క్యాన్సర్ మైక్రోబ్లను కృషిచేయు పద్ధతి చూచుట కిట్టములేదా?” యనెను. 395
 ఏవైద్యున కిట్టముండదు? నేను సమ్మతించితిని.

3

సెంట్ పీటర్స్ బర్గ్ లో దిగినవారు కాక నావలోనున్న యితరులు కూడా కొందరు పట్టణమును చూచుటకు వెళ్లితిమి. చీకటి పడకమునుపు పడవకు తిగినవచ్చిచేసి నేను నావను దున్నులలో మిక్కిలి విలువ గలవానిని ధరించి యా యధికారి ధవనమున కేగితిని. అనుందిరపు వైభవసౌందర్యములను వర్ణింపజాల. ఆచుటి పీఠములు, కెరలు, పాన్సులు, తీవాసీలు, కుర్చీబల్లలు చూచినయెడల నీజమింవారుడే రహస్య దేశపుచక్రవర్తియాయనునట్లుండెను. నేను వెళ్లినప్పటికి నేవకులు తప్పించి మరెవరును బయట కనబడలేదు. బంగారు జరీతో చేతిపని నలంకరించు ముఖమల్ పరాయి అంగీ తోడగన నేవకుడొకడు నిశ్చలముగా నన్ను కలిపికొనుటకువచ్చి పంగి నమస్కారముచేసి నన్నొకస్థలమువకు తీసుకవెళ్లి యది నా కొరకు సిద్ధపర్చబడిన గదియనిచెప్పెను. నేవకుని వస్త్రములు నాయంబరములను తిరస్కరించుచున్నట్లుండెను. ఆయింటికెచెందిన శ్రీపురుషులెట్లు వెలుగుచుందురో వారిమధ్య నేనెట్లు కనబడుదునో కదాయని కొంత సిగ్గుపడితిని. నేనున్న గది యతివికాలమై నేను శ్రమతీర్చుకొనుటకు కావలసిన, సదుపాయములుకలిగి ప్రక్కన స్నానపుగది (bathroom) సహితముగా నుండెను. నేనొక సోఫామీద కూర్చుండి అనుందిర ములోనున్న విలువగల వస్తువులను చూచుచు చుట్టుకాలుపుచుండగా పట్టుగొను చప్పుడు కనబడెను. ఎచ్చటనుండి వచ్చినదోగాని నా యెదుటనుట్టుకు ఓల్ట యొకయవ్వరసవలె హెహసీరూపము ధరించి నిల బడి యుండెను. నేనులేచి పలుకరించునంతలో మాట్లాడవలదని వాజ్ఞచేసి యొకబాలును నాచేతిలోపెట్టి దీనిని చదువు మని యదృశ్యమయ్యెను. నేనుబాలును విప్పిచదువగా నిట్లు వ్రాయబడియుండెను.

“ఇతరులకు మా మీద కరుణలేదు. ఇతరులకు దయ యనునది మేముచూపము. నీవు మా రహస్యములను కనిపెట్ట ప్రయత్నించితివి గనుక నీ ప్రాణములు తీయించున్నాము. నీకు తప్పించుకొనుటకు మాగ్ధము లేదు. ఈ ధవనమందే కాక పట్టణమంతటా మా గూఢచారులున్నారు. ఈ జమిందారుడు నా పెద్ద తండ్రి కాడు. మేముందరమును జరుగుచున్న పరిపాలన వ్యాయచట్టములు మొదలైనవానిని నాశనము చేయుట కేర్పడిన సంఘస్థులము (Nihilists). మాలోనెవ్వరైనా సంఘమును తృప్తిపరచని యెడల వారికి మరణముసిద్ధము. అయితే నీవునాకు చేసిన సహాయముకొరకై నిన్ను తప్పింపవలెనని ధైర్యచిత్తుడనైన యాంగ్లేయుడా! నాయధిలాప. నాకెంత యపాయము వచ్చునో నే నెరుగను. కాని నీకొక్క సలహానిచ్చెదను. నామాటప్రకారము నడిచితివా నీ ప్రాణములు దక్కవచ్చును. కాని నిశ్చయము నుట్టుకు చెప్పలేను.

ఏమాత్రము ధైర్యము విడువవలదు. నీయాపద నీవు గ్రహించిన క్షేమాచనవలనైన వారు తెలిసి కొనిరా యెయద్దుత కార్యమైనను నిన్ను రక్షింపజాలదు. కనుక వారందరితో నుట్లాపముగా సంభాషించుచు ముఖమునం దానందము కనపర్చుము. విందుకూటమునందు నాప్రక్కన కూర్చుండి నన్ను వరించువారివలె నాకు రహస్యములు చెప్పుచుండుము. వారు నీతో నేడియన్నను విశ్వసించిన వానివలెనుండుము. నీకేరైన నాశ్చర్యము కలిగించిన యెడల హృదయములోనున్న విస్మయముచైకి రానీయుటము. భోజనమైకపిమ్ముట జమిందారుడు తనలేబొకటగిని చూడరమ్మని విన్నపించును. ఏమియు సందేహపడక యతని వెంటబొమ్ము. అయితే ఏడవమెట్టును గురించి జాగ్రతపడుము.”

తెలివిమూలినవాడనై యట్లు మృత్యువు నోటబడితిని కదాయని నన్ను నేను శపించుకొంటిని. ఒక పావుగంటసేపు నాకేరీరము కొయ్యబారెను. పిమ్ముట బాలును తీసికాల్చిచేసి దాని భస్మమును పాదము క్రిందత్రొక్కి తెట్టితిని. ఎంతవలసించినను బరుగవలసిన కార్యము జరుగక మానదు. మరణము తొందరవలసిన యెడల పిరికివానివలెగాక ధైర్య సాహసములతోనే మృత్యువేవత నెదుర్కొందునని దృఢపరచుకొంటిని.

భోజనము చేశే కుమార్తెకి నాకు మర్యాదలు సల్పిన నేవకుడు మరల విశ్వబ్రహ్మముగావచ్చి నన్ను విందుకాలను దోడ్కొనిపోయెను. అచ్చట జమిందారుడు నన్నెదుర్కొని నల్లని ముఖముతో వస్త్రముల వలనను ప్రజ్వరిల్లుచున్న కెంపువజ్రాదులతోను మార్పొందిన దాదినినాకు “నాజమిందారిణి” యని ఇంట్రడ్యూస్ చేసెను.

“మనము చివరకు కలిసికొంటిమికదా! యని యాపెచెప్పెను. ఆస్వరము ఆచూపు, “తుదకునాచేర జిక్కిలివికదా?” యనునట్లుండెను.

అచ్చటనుండిన శ్రీపురుషు లందరు ధరించిన యమూల్యమైన వస్త్రములు, నగలు వారిని గంభీర్యుల వలె నలంకరించెను. వీరందరితో నన్నుగూర్చి పొగడి నానిమిత్తమే యంతటి వింగు జరుగుచున్నట్లు జమిందారుడనెను.

అతిపొందరివతియగు ఓల్లా దేవతాశ్రీవలె నాప్రకృతే కూర్పుడియుండెను. ఆమెమాట ప్రకారము నేను మధురవాక్యములతో నామెను పరించువానివలె నామె దిక్కువరిగి యితరులకు వినబడి వినబడకుండునట్లు సంభాషించు చుంటిని. ఇదంతయు జమిందారుడును దాదియు కనిపెట్టుచుండిరి.

భోజనము ముగిసినపిదప నితరు లనేకవిధముల కాలమును గడుపుచుండిరి. జమిందారుడు తన లేబోరేటరీమానుటకు నన్ను రమ్మనెను. నామరణము వెదుర్కొనుటకు మారు మాటాడక బయలుదేరి వెళ్లితిని. ఆభవనము నందొక చీకటిసొరంగమువలె నొకసండుండెను. ఓల్లా దీపము పట్టుకొని మామందునడచుచుండెను. ఎంతో దూరము నడువగా నొక తలుపుదగ్గర నిలిచితిమి. జమిందారుడు నన్ను లోనితోడ్కొని పోయి “చూచితిరా? నాలేబోరేటరీ” యనెను. అది వికాలమైగది. వీరువాలతోను, మందులతోను మరిసామానులతోను నిండియుండెను. అవియన్నియుమాచిన పిదప గదిలో నొక చివరయుండిన యొక మంచమును చూపెట్టెను.

“నేనొకప్పు డాసక్తితో పనిచేయునప్పుడు రాత్రులలో కాలమేలాగు పోవుచున్నదో యెరుగను. మధ్య రాత్రియందు నాపడక గదికి వెళ్లలేక నిచ్చటనే రాత్రి గడ్డుట నీపడకయున్న” దనెను.

నేను దాని సమీపముగాపోయి, యచ్చట నొక పెద్దకిటికీనుండి వెలుపలి యంధకారమును చూచితిని. నాగుండెలు ఝల్లుమనునట్లుగా నాకిటికీ క్రిందనుండి, నీవానదియొక్క నల్లనిప్రవాహము పాటుచుండెను. అటుతరువాత మేమందరమును మరల వెలుపలికివచ్చి చీకటిసండు చేరితిమి.

“ఇక నేను క్యాన్సర్ మైక్రోబ్లను కృషిచేయు చిన్న చీకటిగదిని చూశమురండి” యని జమిందారుడు ముందుకుసాగెను. అతని ముందుగుండ నడచుచున్న బాలిక వెనుకకు తిరిగి “పెద్దనాన్న నాకుభయమగుచున్నది. ఈలాంతరుతీసికొని మీరేముందు నడువండి” యనెను.

జమిందారు డామె ధీతికి మందలించి యిప్పుములేక లాంతరుపుచ్చుకొని మొదట నడచెను. ఆ సందు చివర నొకతలుపు వచ్చెను. దానిని తెరచి “యిచ్చటినుండి దిగిపోవలె”నని చెప్పి జమిందారుడు ముందు దిగెను. ఓల్లా యాతని వెనుక దిగుచు “నొకటి, రెండు” యని బిగ్గరగా మెట్లను లెక్కించుచు నడుగులు వేయుచుండెను. “అరు” యని లెక్కింపగానే నన్ను వెనుకకు ద్రోసెను. తిత్తుణమే నేదోయొక బరువైన వస్తువు వారి యపూఢములోనున్న నీటిలోపడినట్లు చప్పుడు వివవచ్చెను. ఆమె త్రోపును మెట్లమీదనే కూర్చుండబడితిని. జమిందారుడును బాలికయు నదృశ్యమైరి. చీకటి యంధకారమయముగా నుండెను. నాదేహమంతయు భయకంపితమయ్యెను.

“ఆహా! యేడవ మెట్టులేనేలేదు. అరవ మెట్టునుండి పాతాళములోనే తెలియనివారు దిగుదురు. అచ్చట చీకటిలో ప్రవహించు నీవానది నల్లనిప్రవాహములోపడి ప్రాణము విడుచుటయే వీరు శత్రువులకు విధించినదండన. ఆహా! యెంతఘోరమరణము నాకుతప్పె” ననుకొంటిని.

అయినను సంతసించుటకాస్పదములేదు. నేను సురక్షితముగా పోవుటకు మార్గమేది? 39 అలు చాచి యన్నిదిక్కులుతడిచి యేదైనా మార్గమున్నదా యని వెతికితిని. మేము వచ్చిన తలుపు గట్టిగా బిగియబడి యుండెను. మరేదిక్కనను లెలుపులుండలేదు. సాచుగా గోడయుండెను. నాతోవచ్చిన వారిరువురు

మరల మెట్లనెక్కలేదు. వారెటునుండి, యేరహస్యపు దారినండి వెళ్లిపోయియుండురాయని విస్మయము చెంది తిని. చివరకు నీటిలో నాకు చావుతప్పినను త్వద్విశ్వాసమువలన స్థలమందే నేను జీవములు విడుతునుకదా యని దుఃఖించుచుంటిని.

ఇట్లుండగా నెవరో మాట్లాడునట్లు నాకు సమీపముగానే ధ్వని వివచనమైనది. జమిందారుడు మరల నేనున్నస్థలమునకువచ్చి నేనేవిధమునైనను తప్పించుకొని యుండినయెడల కడదేర్పవలెనని కాబోలు యుద్దేశమును తెల్పుచుండెను. ఓల్లా యతిడట్లు చేయకుండునట్లు ప్రత్యుత్తరములు చెప్పుచుండెను.

“అంత పెద్దచప్పుడు గుండెలు రుబ్బుచునునట్లు మీరు, నేను వింటిమికదా యేమిటి వెట్టిమీకు” అని ఓల్లా అనెను.

ఆధ్వనులగిపోయెను. మాట్లాడినవారు వెళ్లిపోయిరి. అటుతరువాత కొంతసేపటికి నారవమెట్టు ప్రక్కన గోడవలెనుండినది. నిజముగా తలుపైయుండుటచేత దానిని తెరచి ఓల్లా గుమ్మమువద్ద నిలువబడెను. చేతి సంజ్యచేసి తన వెంటరమ్మనెను. నేను వెళ్లితిని. మేము కొంతదూరము వెళ్లి మెట్టుదిగితిమి. చివరకు నదియొడ్డు వచ్చెను.

“ధైర్యచిత్తుడైన యాంగ్లేయుడా నాప్రాణము నాచేతిలోపెట్టుకొని నిన్ను తప్పించితిని. ఆగవమెట్టు నుండి నీవు నదియందే పడి యుండువు. నేనెంతో శ్రమతోను, సాహసముతోను యితరులకు తెలియకుండ నొకరాళ్లబస్తా వచ్చుటనుంచి నిన్ను వెనుకకు త్రోయుచు కాకితో నాబస్తాను నీటిలో పడవేసితిని. జమిందారుడు నీ జీవడిపోయినావని నమ్మెను. ఇక నీవు నీపడవను సురక్షితముగావెళ్లు” మని నన్ను వీడుగొల్పి తనలాంతరుపట్టుకొని వెళ్లిపోయెను.

—(డాక్టరు క్లిఫ్ఫర్డు హాలిఫాక్సు వారి Extracts from a Doctor's Diary అను గ్రంథము లోని 'The Seventh Step' అనుకథకు అనువాదము.)

చిత్ర ప్రశ్న

శ్రీ మ తి మొ గ సా టి అ ప్ప ల న ర స మ్మ గా రు

౨

మొదటి రెండక్షరములు చేర్చగా 'చూచి' యనుటకర్తంబగు; ఆదితుదను గలిగిన యక్షరములుగల్పి చదువగాదంతావళమున కర్తంబుదోచు; పరికింప చివరయక్షరములు రెండును కొండకర్తంబుగా నుండియుండు; మూడవయక్షరమును మాని చదివిన 'చూచిరి' యననరిదోచు; మొత్త

మునను నాల్గక్షరంబులు బొందుపఱుప
గ్రామనామంబు నెల్లూరు సీమలోన—
తెలుపుడీ దీని నామంబు తెఱవలార!
మీదు బుద్ధి పరీక్షింప మీటయిదియ.

ఇట్టివానియందు రుచిగల 'గృహలక్ష్మి' చందాదారురాండ్రు ఈ ప్రశ్నకు జబాబు స్వయముగ వాలోచించి మాకు లేఖాముఖమున మే 10-వ లేనీలోపున తెలుపుదురుగాక! లేఖలో తమచందా నెంబరు తప్పక తెలుపవలెను.